

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1885.

Leto XV.

Vesele počitnice.

Oj z Bógom šola, sveti kraj!

Vesél zapaščam te sedaj.

Ko v rojstno se podajam vas,

Sreč utriplje mi na glas.

V to sobo več prišel ne bom,

Saj vsa dolina moj bo dom.

Učilnica prostorna bo

Dobrava in poljé plodno.

Vam knjige mrtve mir zdaj dam,

Saj kar povéste, vse že znam.

Poslèj bom gledal kras cvetíc

In pévanje poslušal ptíc.

In vam, továriši, rokó

Naj stisnem danes še v slovó;

Juhé! saj jutri jo podám

Očetu, materi, sestrám.

A zdaj urnó ko ptič zletím,

Da duh domá si požívím.

Čez meseca se vrnem dvá,

Če Bog življenje, zdravje dá.

F. Krek.

Zaupaj na Bogá.

Evropi je zemlja, ki se imenuje Savojska. Tu so velike goré in brdine, sezajoče visoko pod oblake. Na obronkih teh visokih gorá živi jako prijazna živalica, ki jo svizca ali marmotico imenujemo. Ta žival je malo večja od domačega zajca, smešna je in miroljubna. Ubožni Savojudi zalezujejo posebno mlade svizce, ki se hitro privadijo človeka, slušajo ga in se naučé mnogovrstnih umetelnosti, recimo: ob palici po dveh nogah hoditi, plesati in plezati. Kadar je svizec dobro izučén izroči ga Savojud svojemu sinku, kateri gre ž njim po daljnem svetu, da ga kaže ljudem za majhen dar.

V nekej dolini med rečenimi visokimi gorami je stala kočá, v kateré je živela uboga mati s šestero otročiči. Oče jim je umrl pred nekoliko meseci in v hiši je vladalo veliko siromaštvo. Hrane niso imeli druge, nego korenine in jagode, katerih so si otroci nabrali po gozdu. Postelja jim je bila mehék mah in odeja stare, raztrgane cunje.

Uboštvo je postajalo vsaki dan večje. Zatorej reče necega dne mati najstarejšemu sinu: „Gregorček! ti si zdaj vže toliko odrasel, da si lahko sam poiščeš kruha. Ulovi si svizca, nauči ga kacih mojstrij in pojdi ž njim po svetu. Bog naj bode s teboj in te naj hrani!“

Gregorček je slušal in storil, kakor mu je rekla mati. Kadar je naučil svizca nekoliko malih umetelnosti, dejal ga je v lično omarico, a omarico preko rame, in hajdi v široki svet, kjer si je mislil toliko prištediti, da bi tudi ubogej materi mogel poslati po kak novčič. Materina želja je bila, da bi šel v Švico, kjer so dobri in usmiljeni ljudjé ter bi ondu izvestno dobro živel s svojo živalico. Ali človek misli, a Bog obrne.

Kadar je bil Gregorček na potu v Švico, srečal je razbojníke, ki so ga takój prijeli in pri sebi obdržali za postrežnika razbojníškemu vodju. — Zna se, da je ubogi Gregorček jokál, tresel se od strahú po vsem životu ter prosil, da bi ga izpustili, ali zamán je bilo vse, moral je ž njimi. Naposled se je udal v svojo bridko osodo in rekel sam v sebi: „Zaupaj na Bogá in tiho bodi.“

Ni še minulo mesec dni, in Gregorček je pobegnil s svojim svizcem iz razbojníške jame. Kam naj se podá zdaj? V Švico si ne upa, ker bi ga mogli razbojníki na tem potu zopet vjeti, zatorej jo udari rajše na Francosko in to naravnost v glavno mesto Pariz.

Takó potujoč, moral je mnogo stradati, glad in žejo prebijati, ali končno je vender prišel zdrav in krepák tjá, kamor ga je gnalo sreé. Prišedši v Pariz, ustavil se je na oglu kake živahne ulice ali kakega šetalíšča, in svizec je moral kazati svoje mojstrije. S tem si je komaj toliko zaslužil, da je borno preživel sebe in ubozega svizca.

Necega dne mu obolí svizec, ter za dve, tri ure tudi pogine. To je bila velika nesreča za ubozega Gregorčka. Kam hoče zdaj iti? Kako si služiti vsakdanjega kruha? Žalosten in potrť je stal poleg neke svetilnice na ulici in premišljeval svoje hudo stanje. Ali vender mu ne sklone duh ter sam v sebi tiho reče: „Zaupaj na Bogá, on ti pomore!“

In res! takó stoječ skoraj celo uro, spómne se, da mu je treba poiskati si kakega dela. Oбриše si z roko objokane oči ter ravno hoče iti, kar stopi pred njega nek gospod, kateri ga vpraša, kaj mu je, in zakaj je takó žalosten? Gregorček mu s solznimi očmi takój pové o svojej velikej nesreči.

„Ubožček!“ reče gospod, „jaz sem dimnikar iz te ulice; ako ti je všeč, uči se mojega rokodelstva in dobro se ti bode godilo. Pojdi z menoj, vse potrebno hočem storiti, da bodeš mogel živeti.“

Da-si Gregorček ni nikoli želel dimnikar biti, ker je vedno obžaloval črne, sajaste dečke z metlico in lestvico preko rame, vender se je zdaj odločil, izučiti se dimnikarskega rokodelstva. Nekako boječ je šel z gospodom dimnikarjem. Vže naprej se je bal temnih in zamazanih dimnikov, bal se je tudi visocih streh, po katerih se bode mogel spenjati.

Kadar sta prišla domóv, takój je dobil staro, zeló zakrpano dimnikarsko obleko, metlico, strugalo in male lestvice. Komaj se je preoblekel, vže je moral z drugim mladim dimnikarjem na odločeno mu delo. Od sih dob so nastali jako žalostni dnevi za ubozega Gregorčka.

Ta mladi dimnikar je bil zeló brezvesten človek. Kadar koli je kaj rekel ali pokazal, takój je moral Gregorček vse znati. Ako si ni mogel vsega zapómneti, grdo ga je psoval in pretepal. Domačemu psu se je mnogo bolje godilo, nego li ubozemu Gregorčku.

Ali to še ni bilo največje zló; še mnogo večje zlô ga je doletelo. Necega dne je ometal dimnik, in ravno je hotel iz dimnika doli; prosi zatorej mladega dimnikarja, da bi mu pristavil lestvico. Ali ta zavpije nanj: „Pojdi doli brez lestvice!“ Ker Gregorček tega ni hotel storiti, zagromí dimnikar nanj: „Lopov! ako mi ne greš takój doli, razbijem vso to metlo ob tebi na tisoč koscev.“

Zna se, da je ubogi deček moral slušati temu povelju mladega dimnikarja, ali jojmine! — Ko je skočil na kaména tla, zlomil si je nogo, ter se začel na ves glas jokati in bridko vzdihovati. Mlademu dimnikarju se ni Gregorček prav nič smilil; smijal se mu je in dejal: „Prav ti je, zakaj si tako neroden!“ Potem ga je prijel pod pázduho in peljal domóv. Poslali so po zdravnika, kateri pride, obveže mu nogo ter ostro ukaže, da gre v posteljo. Šest tednov je moral sirota Gregorček mirno ležati zgoraj na podstrežji v jako slabej postelji. Nihče ni prišel k njemu razven zdravnika, kateri ga je sem ter tjà nekoliko pregledal. Da se ga ni usmilila stara kuharica, ki je bila v hiši, umrl bi bil ubogi Gregorček od gladi in žeje. Čisto sam v ozkej in nizkej sobici zgoraj pod streho spomnil se je večkrat svoje ljube matere, bratov in sestric, ki so živeli domá, in katerim je morda še težje bilo nego li njemu, kadar so mislili na to, da njihov ubogi Gregorček, Bog si ga vedi kje v širokem svetu, prav siromašno in nesrečno živi.

Gregorček zopet ozdravi. Ali le počasi in jako oprezno je moral stopati na zlomljeno nogo. Nu glej nove bridkosti! Gospodar mu reče: „Gregorček, pojdi zdaj, kamor te je volja, jaz te ne morem dalje rabiti pri svojem dimnikarskem opravilu.“

Gregorček otide. Kam? Tega niti sam ne vé — iz jednih ulic v druge. Nihče se zanj ne briga. Glad ga muči, da niti stopinje ne more več dalje. Njegovo vže od bolezni slabo telo je zdaj še bolj oslabeledo. Ne preostaje mu družega nego prosjačiti. Zatorej stopi takój v prvo najlepšo hišo ónih ulic,

potrka na vrata, katera se odpró in v vežo stopi bleda, vrlo lepo oblečena gospá z objokanimi očmi. „Kaj bi rad?“ vpraša ga gospá.

„O predobra gospá,“ zajeceljá Gregorček, „prosim vas samó za košček kruha, ker sem vže ves iznemogel od prevelike gladi.“

Gospá resno pogleda siromašnega in raztrganega dečka. Njegovo bledo, ali zeló prijazno lice užali se plemenitej gospéj globoko v srce ter reče: „Pojdi sirota v mojo sobo, dala ti bodem jesti, kolikor želiš.“

Gregorček plaho stopa za gospó v njeno prekrasno sobo. Kadar sede, vpraša ga gospá, kdo je, od kod je in kako je sém prišel. Gregorček takój pové vse, kako se mu je godilo od ónega časa, kar je šel iz hiše svoje ubožne matere. Ko je vse to pripovedoval, solzilo se mu je oko, posebno, kadar je kaj omenil o ljubej materi, katera daleč od njega morda še mogo več hudega prenašati mora.

Kadar je bil vže vse povedal, prišla ga je gospá za roko in mu rekla s solzami v očeh: „Uboga sirota! Vidim, da si mnogo mnogo prestal, a poleg vsega svojega trpljenja, držal si se čvrsto kakor skala. Od sih dob se ti ne boče več treba mučiti po svetu. Jaz nimam otrok, in pred nekoliko tedni mi je umrl mož v vojski proti sovražniku, ter sem tako ostala sama na svetu. Od denes pa bodi ti pri meni; žal ti ne boče, ker hočem vedno delati na to, da se ti boče dobro godilo.“

Gregorček ni vedel, ali so sanje ali je resnica, kar vidi in čuje. Nikakor ni mogel razumeti svoje neizmerne sreče. — Iz začetka se mu je zdelo vse to samó šala. Ali gospá se ni šalila, nego resno je mislila na vse to, kar je bila Gregorčku rekla. Še tist dan je dobil Gregorček novo obleko, ki je bila tako lepo in ukusno narejena, kakeršno nosijo samó najbogatejši ljudjé. Druzega dne se je vže vozil z gospó v prekrasnej kočiji po najlepših Parižkih ulicah.

Gregorčku se je zdelo, da je v nebesih, ali vsaj v raji. Za vse to, kar mu je plemenita gospá dobrega storila, bil je Gregorček tudi v resnici zeló hvaležen, ter si je vedno prizadeval, da bi gospéj, bodi si s tem ali ónim, kako veselje napravil. Zato ga je pa tudi gospá vsaki dan bolj ljubila. Sedem let sta gospá in Gregorček živela v največej sreči. Po večkrat je Gregorček pisal svojej ubogej materi, in dobra gospá je vselej listu priložila nekoliko denarja v pomoč sirote matere in njenih otrok. Po pretečenih sedmih letih je umrla plemenita gospá. Kadar so oporoko razpečatili, bralo se je v njej: „Gregorček bodi naslednik vsemu mojemu premoženju!“

Bilo je poletje. Doline in gore Gregorčkove domovine so bile v najlepšem zelenji in pisanem cvetji. Na jednom hólmcu rečenih dolin je še vedno stala óna siromašna kočá, iz katere je bil nekđaj Gregorček s svojim svizcem otišel v beli in široki svet. Mati, njegovi bratje in sestre so še zmirom živeli v tej bornej koči.

Nečega večera, ko je bilo solnce vže blizu svojemu zatonu, obstala je pred kočó prekrasna kočija, v katero sta bila vprežena dva lepa bela konja. Iz kočije skoči mlad gospod, kateri jó takój mahne v kočó, ali ugledavši starico mater v veži, vrže se jej v naročje, pritisnivši jo na svoje vroče mladeniške prsi. Bil je to Gregorček, kateri je za toliko let zopet jedenkrat ugledal svojo dobro ali ubogo mater.

Kadar so se vže vsi objeli in poljubili, reče sin: „Blagor človeku, kateri zaupa na Bogá. Ako bi ne bil jaz prišel med razbojnike, ne bilo bi me v Parizu. Ako bi mi ne bil poginil svizec, bi jaz ne bil nikoli dimnikar. Ako bi ne bil dimnikar, ne bil bi si zlomil noge. Ako bi ne bil postal prosjak, bi ne bil prišel v hišo óne plemenite gospé, pri katerej sem našel svojo in vašo srečo. Takó nas ljubi Bog pelje skozi siromaštvo in trpljenje do veselja in premoženja. Zatorej blagor ljudem, kateri zaupajo na Bogá.“

Vrli mladenič Gregor je še nekoliko dni ostal tukaj. Za nekoliko dni pa je vzel mater, brate in sestre s seboj v Pariz, kjer so skupaj živeli mnogo mnogo let v prekrasnej hiši zadovoljni in srečni.

Preložil Ivan T.

— x —

Kratke črtice o zaslugah sv. Cirila in Metoda za slovensko književnost.

Slišimo, da nam govoré v naših jezikih veličastna dela Božja. Dej. apost. II. 11.

Noč paganstva je razpenjala svoja krila nad starimi Sloveni, našimi pradedi. A povésila je noč svoja krila pred krasno jutranjico, ki je razsipala žarke izhajajočega solnea. Ta jutranjica je bila sveta dvojica, brata Ciril in Metod, ki sta usula našim očetom žarke solnčne luči — luči Kristove vere.

Kakor zlatoobrazno solnce raztrese svoje žarovite trakove po materi zemlji, takó je usipal Kristov križ za naših blagovestnikov starim Slovenom luč večne resnice in národne omike.

In kaj sta nam prinesla sveta brata, da ju ne moremo nikdar dosti počastiti in se jima zahvaliti?

Prinesla sta nam pravo vero in narodno omiko — in to je vse. Kaj bi bili mi brez njiju? Kakor dan brez solnea, kakor suho polje brez blagodejnega dežja; noč paganstva in neolike bi tlačila stoletja nas in naše brate.

„Prava vera je luč in materini jezik je ključ k zveličavnej narodnej omiki,“ to so zlate besede blagega vladike.

Ciril in Metod sta óna slavna dvojica neprecenljivih zaslug, ki je prinesla to luč svetá — vero Kristovo, ki je odprla s ključem uhod narodne omike — s ključem materinega jezika.

In ti, dragi čitatelj, pobožni Slovenec, iskreni Slovan, še premišljaš in čakaš? Upogni svoji kolena k zemlji in vzdigni svoje oči k nebu, tjá kjer svetiti dve zvezdi slovanski, tjá kjer zreta vže tisoč let obraz Gospodov naša verovestnika Ciril in Metod.

* * *

Kaj je gnalo sveto dvojico iz dražestnega Carigrada na težavno pot v veliko-moravsko državo Svetopolkovo in slovensko Panonijo Kocljevo? Morda li slava in čast? Nikakor ne. Sveta modrijana sta bila vzvišena nad posvetno slavo in prazno častjo; njiju značaj je bil čist ko ribje oko, in njiju namen dobroten in vzvišen nad zemeljskimi stvarmi. Gnala ja je ljubezen in le ljubezen do vere Kristove in neukih Slovanov, ki so še tavalí več ali menj v témi paganstva in brez omike. Jedino pravi nauk Zveličarjev sta hotela

vsaditi na zahodu Slovanom in sta ga tudi vsadila; kajti vže za svojega mučnega delovanja sta videla seme, ki je pognalo zlato klasje in plodilo nauk večne resnice.

Ali naša verovestnika nista sadila na nerodovitej zemlji, kakor so delali nemški duhovniki pri tedanjih Slovanih. Pač so oznanovali ti nemški širitelji krščansko vero mej Sloveni, ali njih seme je bilo brezvspešno, ker ga niso znali saditi. Njih namen ni bil plemenit; kajti z vero našega Gospoda so si prisvajali tudi posvetno gospostvo nad njimi in vera jim je bila samó sredstvo, s katerim so nalagali našim pradedom velik davek in mučno tlako; za nemškim duhovnikom je stal tudi nemški vojak. Nemški svečeniki so le malo ali nič umeli slovanskega jezika, usiljevali so Slovanom s Kristovo vero tudi latinsko obredje, prestvarjali so je s silo v Kristjane. Kakó je vender mogel biti pri takih oznanovalcih uspešen napredek v veri krščanskej?

Vse drugače sta delala grška brata. Prepričana sta bila, da se more vera uspešno razvijati na podlagi narodne in samó narodne omike. In s tem sta zadela pravo struno uspeha in napredka. Predno sta se napotila oznanovat križ Zveličarjev, izumil je Ciril črkopis, ki bi ugajal slovanskemu jeziku. In ustvaril je modrijan azbuko, kakeršne po njem še ni iznašel nihče, da bi imela toliko znamenj za tako razne glasove bogate slovanščine, da-si smo imeli vže mi Slovenci toliko raznih črkopisov, od kar se je pričela književnost novoslovenska. Da bi imeli Slovani vže prej kako pisavo, težko je dokazati, da-si mnogi mislijo, da so písmena, ki se imenujejo glagolska, vže pred Cirilom bila v rabi. A Ciril je izumil najbolj na podlagi grških črk popolnem novo azbuko, koja danes zovemo glagolico. Imamo pa še drug črkopis iz ónega časa, ki ga imenujemo cirilico. Ta se razlikuje mnogo od glagolice, znatno je lepša in čistejša in je jako podobna grškemu črkopisu. Oče tej cirilici pa je sv. Klemen, jeden izmed učencev Metodovih, ki so po smrti svojega vladike (v 6. dan aprila 885. l.) bežali iz Veliko-Moravske preko Dunava na Bulgarsko, kjer je daroval vže pokristjaneni Boris in kjer so ustanovili zlato dóbo staroslovenske književnosti.

Ustvarivši primerno azbuko, mislil je Ciril najpred na prelaganje svetopisemskih, bogoslovnih in liturgijskih knjig na slovenski jezik, s katerimi bi se okoristili mnogobrojni a neuki Slovani, kar jim niso mogli podati nemški in vlaški verovestniki. Kajti, ako sta hotela neveščé Slovence podučevati in razvijati v veri, bilo je neizbežno potrebno, da sta je podučevala v njih materinem jeziku in v domačem jeziku pisanimi knjigami. Da bi se pa Slovani ne umikali nerazumljivej latinščini pri raznih cerkvenih obredih, gledal je sósebnó na to, da jim preskrbi razven slovenskega evangelja tudi obredje slovensko, liturgijske in druge bogoslovne knjige. Takó je sv. Ciril pripravil svojim ovčicam vse najpotrebnejše knjige (855—869), pel mašo slovenski, učil in propovedoval v njih materinem jeziku. Pomočnik pa mu je bil brat Metod, Velikomoravski in Panonski vladika, ki je začeto delo prerano umrlega brata (v Rimu v 14. dan svečana 869. l.) nadaljeval in sijajno dovršil (868—885). A ne samó Kristovo vero sta učila in pisala knjige, zidala sta tudi cerkve in ustanovila učilnice, iz kojih so izišli izborni učenci, kakor: Gorazd, Klemen, Naum, Angelarij, Sava.

(Konec prihodnjíc.)

Očeta čakajo.

Pri Meteži so danes kaj dobre volje. Vsi otroci so bili vže na vse zgodaj po konci in skakanja in nagajanja in smijanja ni bilo ne konca ne kraja vže ves dopóludne. In kdo bi ne bil vesel danes, ko se vrnó domóv oče, katerih vže od jeseni sém niso videli. To je dolga za mlade ljudi, kaj nè, otroci? Saj še, ako očeta samó jeden dan ni domóv, otroci ne mogó dočakati vrnitve in ves popóludne hodijo popraševat mater, ako vže skoraj pridejo ljubljeni oče. Meteževi otroci so pa danes sami domá, kajti mati so šli očetu do mesta naproti. Anica je postala vže brdko dekle in marsikaj so jej mati lahko izročili, kajti vsako delo jej je šlo izpod rok kakor bi rezal. Zato so jej tudi danes naročili, da pripravi kosilo, ker gredó sami od doma. Kaj pa, da je Anico to neizrečeno razveselilo in prizadejala si je napraviti kolikor mogoče okusno kosilo. In Nežica in Marijca? Ves dopóludne sti se

sukali okolo kuhinje s privihanimi rokavi, prinašali drvá, vode in drugih za kuho potrebnih stvari. Druga drugej je jemala delo iz rok, da bi se le bolj prikupila Anici, ki bi jo pohvalila pri prišlem očetu. Kaj pa Tonček in Jožek? Tonček je imel še šolo dopóludne in kako nerad je šel danes od doma, to se ne more povedati. Zato je pa tudi prvi priletel iz šole in evo ga, kako skače in vzdiga nogo. Žlico, ki je širejša od njegovih ust, drži v jednej roci, v drugej pa otepa kos rženega kruha, ki mu seza doli do pod prs. Nepočakanec, ta Tonček! niti toliko ne more potrpeti, da bi prišli oče domóv. In Jožek? To ti je priden malček. Da bi ga bil videl, kako je hodil od jutra sém gledat tjà za hišo, gresta li vže oče in mati? In še zdaj si ne dá pokoja; najlepši vrček je vzel iz police in ga napolnil z vodo, da bodo pili oče iz njega. Póludne so vže odmolili in takój, ko odzvoni „angeljsko

češčenje“, rekli so mati, da naj napravijo na mizo. Anica nese skledo juhe, a Nežica devlje pladnike na mizo. Malo majhena je še, pa bode vže; samó malo na prste je treba stopiti. Marijca, tudi taka nepočakanka, kleči pa na stolu in reže podolgasti hlebec, ki je skoraj večji od nje same. Brez mačke, se vé da, tudi nič ni; le poglej jo, prve šapice ima vže na stolu, kmalu bode na mizi, ako je le ne zapazi sultanček, ki skače okolo veselega Tončka. Ahà! zdaj-le morajo pa vsak čas priti oče in mati. To bode veselje! Koliko bodo znali oče povedati, ker so toliko časa hodili po svetu! Mati pa bodo pohvalili malčke, da so bili pridni, in oče bodo prinesli iz mesta vsacemu kaj lepega!

Kosilo je na mizi, oče in mati vže gresta.

B—c.

B a s n i.

Lakomnik.

„O, jaz nesrečnež!“ vzdihoval in tožil je lakomnik sosedu. „Zaklad, ki sem ga bil na vrtu zakopal, izkopal so mi to noč in odnesli, a na njegovo mesto zagrebli so mi kamen brez vrednosti.“

„Saj bi zaklada takó ne bil rabil in užival,“ odgovoril mu je sosed. „Misli si torej, da je kamen zaklad; potem nisi nič ubóžnejši.“ —

„Če bi jaz res tudi ubóžnejši ne bil,“ odvrnil je lakomnik, „saj je pa óni, ki mi je zaklad odnesel, za toliko bogatejši.“

Taki so torej lakomniki, če drugi več imajo, to jih bôde v oči.

Slepa kokoš.

Neka kokoš je bila oslepela. A navajena brskati ni nehala tudi sedaj ne, nego pridno je brskala in grebla. — Pa kaj jej je koristilo? Druga kokoš z zdravimi očmi je umela ptuji trud v svoj prid porabiti. Zvesto je spremljevala slepico ter se hranila od njenega truda; kar je slepica nabrskala to je ta pobrala in pozobala.

Ali ne nahajamo tudi v življenji pridnih delavcev, ki svojih uspehov in pridobitkov ali ne vidijo, ali vsaj ne porabijo? A drugi menj zmožni, a bolj spretni in premedeni porabijo njihov trud v svoj prid. — (Po Lessingu.)

Vesela žetev.

O žetev, ti veseli čas!
Radósten te pozdravljam jaz.
Saj po spomládi si zeleni
Pogrnil s klasjem polje meni.

Vrtite, žnjice! se urnó,
Čeprav vam čelo je potnó.
Bogate snope zrnovite
Mi v stoge, skednje naložite.

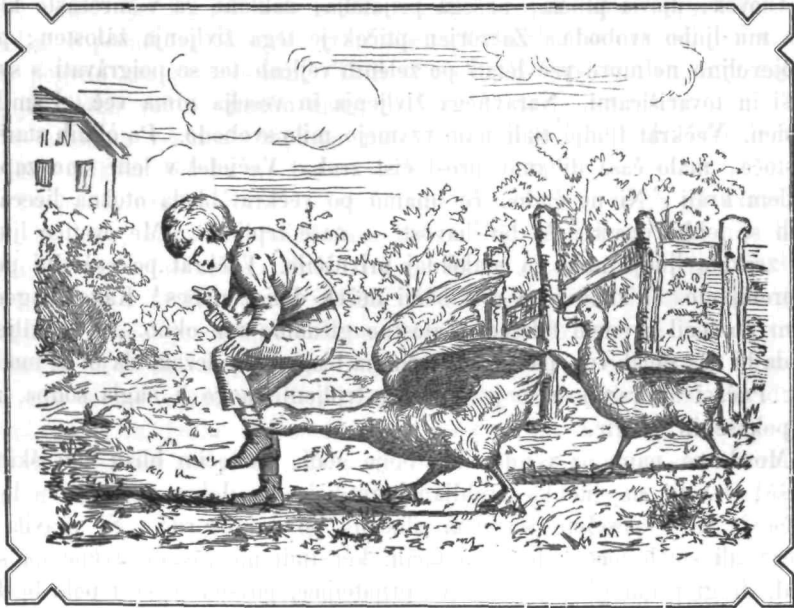
Mlatičev živi: pika, pòk!
Rad sliši starec in otròk.
Ko žitnice napolnim, zima
Naj kadar hoče, k nam prikima.

V resnici žetev čas si zlat,
Ko trud donaša tolik sad.
Sreé naj moje se raduje
Saj zdaj plačilni dan praznuje.

F. Krek.

Nagajivi Markec.

To vam je bil navihan deček, ta Sokanov Markec! Povsodi ga je bilo dosti, kjer ga treba ni bilo! Posebno rad je nagajal komur koli. Ako je le mogel, ponagajal je svojemu bratcu, ki je bil še majhen, in ga spravil v jok. Uren pa je bil takó kakor veverica. Ves gozd je bil njegov in vsako gnezdo je zaslédil, ako je bilo še tako visoko na drevesu. Kakor mačka je plezal po drevesih. Ko so pri nekej veselici dečki in tudi večji mladeniči plezali po strašno visokej smreki, na katere vrhu je bila privezana zlata ura z verižico, dosegel je on prvi in jedini vrh, raz kateri si je vzel drago darilo. Zato pa tudi ptiči niso imeli mirú pred njim in še celó domača perotnina se ga je bala. Kako rad je nagajal koklji, vzevši jej navlašč kakega piška. Zna se, da se je strašno zaganjala koklja vanj, ali uren kakor je bil, ušel jej je vselej. Koliko še le pa so imeli z njim opraviti purani, ki njegovega rudečega robca kar videti niso mogli.

Nekoč pa jo je vender iztaknil!

Sokanova hiša je stala blizu vode in zato so imeli tudi mnogo gosí. Markec, se vé da, tudi teh ni pustil v miru. Necega dne je šepal počasi za ogrado proti vodi. Šepal je, ker ga je bolela leva noga, na katerej je imel precejšno rano. Po nerodnosti se je bil vrezal, ko je protje bélil. Ko tiho stopa za grmovjem ob vodi, sklone se nakrat in zagrabi malo gosko, ki se je zibala ob kraji vode. Urno teče proti dómu, ali stara gos se potegne za svojo hčerico in dohitevši ga, zagrabi Markeca z močnim kljunom takó hudo za nogo ravno tamkaj, kjer je imel rano. Za njo pa korači gosjak in kvaka, da preprije ves jok Markcev. Da-si se brani nagajivec, gos ga vender ne izpustí, dokler se od bolečine na tla ne zvalí in ne izpustí mlade goske.

Ves objokan prišepa k materi in je prosi, da mu na novo obvežejo rano, ker mu je gos raztrgala vso obvezo. „Prav ti je! drugič pa še nagajaj mirnim živalicam,“ dejali so mati.

Markec se je pa menda ves poboljšal od tistega časa.

B—c.

Cvetice žalujejo po zgubljenem prijatelju.

(Spisal J. Volkov.)

(Konec.)

zopet nas utegne kdo drugi zavrnuti: „Veste kaj? takó hudo se menda godi samó cveticam, rastočim na prostem po travnikih in ledinah, po polji, livadah in vrtéh; druge vaše sorodnice izvestno živé vse boljše življenje. O dà, dà! da bi le res bilo takó! Ali žal, da tako ní.

Pa ozrimo se zdaj na naše drugačno pozorišče.

Človek, ujevši ptička, našega prijatelja, zaklene ga v mrežasto kletko; vzame mu ljubo svobodo. Zatvorjen ptiček je tega življenja žalosten; prosto in svojevoljno ne more več letati po zelenih vejicah ter se poigrávati s svojimi tovariši in tovarišicami. Naravnega življenja in veselja nima več. Usmiljenja je vreden. Večkrat ljudjé tudi nam vzamejo milo svobodo. Po oknih stanujoče in rastoče, malo časa dihamo prost čist zrak. Večjidel v letu smo zaprte v zaduhlem kraji. Ni ne čudo, če imamo po večkrat bleda otožna ličeca, na katerih se lahko opazi naša boléhavost — naše trpljenje. Me cvetice ljubimo zdrav zrak, a ljudjé nam ga malokdaj privoščijo. Večkrat po več dni pekočo žejo prebijamo. O kako lepo rosí božji dežek doli z nebes! Kako blagodejno bi nam pomočil ovenelo telesce. Žalostno gledamo raz okno. Ni usmiljenega srcá, da bi nas dejal vèn na prosto, vèn na blagodejni dežek, da bi se malo poživile. Počasi umiramo, a to je še večje trpljenje nego li nagla sodba, nagla smrt pokošanih sestic.

Morda se nam pa vender kaj bolje godi, rastočim blizu človeških stanovališč, v vrtu na mehko zrahljanej gredici, na dobro pognojenej lehici? Mogoče je to v posebno srečnem slučaju, po prigovoru: „Ni pravila brez izjeme;“ ali sploh nas je le malo taci, ker tudi me nismo srečne na svetu. Povsod, dragi prijatelji in ljubeznive prijateljice, povsod je svet poln bridkega trpljenja; po vseh krajih je pomešano gorjé s kratkim veseljem. Kamor koli pogledamo, povsod vidimo žalostne prizore; nič stalnega, nič zanesljivega; vse je izpremenljivo, vse minljivo.

A tudi drugim božjim stvarim se ne godi bolje na svetu. Saj gledamo v svet ter vidimo njegovo življenje, kakeršno je.

Rahločutne cvetice rastemo na oknih pri dobrih ljudeh in gledamo, kako se nežno, zdravo detetce smeji v materinem naročji. Dete odraste, skače in se poigrava s svojo skrbno materjo. Dobra mati, dober otrok; res, dva božja krilateca v človeškem telesu. Med njima gorí najčistejša ljubezen. Oj, to so sladka nebesa za obe bitji. Ali ljubeznivo dete zboli, — boléha, boléha; oj, gorjé! umirajočega gleda nesrečna mati. Vidi in sliši zabijati ga v tesno krsto, iz katere ne bode nikoli več vstalo. Sožaljenje vsega svetá jej ne pomore več

do ónih srečnih trenutkov, ki jih je preživela z jedinim preljubljenim otrokom. Táko je življenje na svetu!

Rahločutne cvetice rastemo na zelenem travniku in gledamo, kako si drobne ptičice spletaajo umeteljna gnezdica. Blizu nas na veji je tako gnezdice. Vže čivkajo veseli mladiči v njem. Oj veselje za skrbne stariše! Pisana kača pa leze in leze gori k gnezdu. Hlastno sega po mladih ptičicah in jih pogoltno vse po široko odprtem žrelu. Vse obletavanje, vse čvrčanje in klicanje na pomoč nesrečnih roditeljev — zamán je!

Rahločutne cvetice rastemo poleg čebelnjaka in gledamo pridne čebelice nanašati sladko jedilice v svoje panjeve. Vso prijetno vzpomlad, vse toplo poletje si nevtrujeno nabirajo živeža za zimo. Sebični človek vzame v jeseni smrtnega kadila, pa ž njim pomorí vso mnogobrojno družino v panji, da si prisvoji nabrano sladko premoženje. Ali ni to žalostno življenje na svetu?

Ali kdo bi vam ljubeznive človeške dušice še dalje našteval táko in jednako gorjé na svetu! Saj je tudi vam vse to predobro znano.

Nas nižej imenovane, ki smo bile na svetu do zdaj vsega dobrega navajene, zadela je še posebno bridka osoda: zgubile smo najljubeznivejšega prijatelja. S pesnikom bi lahko vzdihnile: „Vzpomlad se povrne, vse se oživi; tratico pogrne vso s cveticami. Tudi slavček pôje spet v domačem gaj“, ali prijat'lja nikdar več — ne bo nazaj.“

O žalostna resnica, zapustil nas je za vselej naš mili, dobri prijatelj ajdovski. Nikdar več ga ne bomo videle!

To je, da cvetice hitro umirajo, osobito óne, koje rasto po travnikih in družih ledinah; a me vže dolgo časa živimo. Sreča nam je naklonila blazega človeka, in ta je bil nepozabljivi Lovro Šavp, zdravnik v Ajdovščini. *)

Prišel je v te kraje pred 40 leti. Stalno se naselivši tukaj, takój se je nas oklenil. Imel je do nas odkritosrčno dušo, zato smo ga dan za dnevom rajši imele. Časoma se je v nas popolnem zaljubil, a tudi me v njega. On je bil naš a me njegove. Živeli smo vzgledno kakor dobra zložna družina, jednega duhá in jedne ljubezni. Prav to prijetno življenje nam je pripomglo do nenavadne starosti. Kdaj vže bi se bile preslabotne stvarce zrušile v neznamen prašek, da nismo imele toli skrbnega prijatelja in gojitelja!

Kadar koli je imel kaj prostega časa, takój je prišel k nam na vrt se sprehajati. Pri nas je bil ves zadovoljen; to mu smo čitale na licu — na smijóčih se mu ustnicah. Nikoli se nas dosti ni mogel nagledati. Z nekatero našo sestrico se je celó po dvakrat — trikrat pogovarjal. Za nekatere bolj slabotne in občutljive se je silno bal, da mu v mrzlej zimi ne ozebejo ali še celó zbolé. Tem je posebej zgradil prostoren cvetličnjak, v kojega je postavil gorko peč, da si mrzla telesa ogrejejo. Da nam ne zmanjka okrepčevalne pijače v vročih poletnih dneh, napravil je vodnjak pri našem bivališči. In res, če je le kaj suhe zemljice pri nas zapazil, takój nas je hitel škropiti in zalivat. O koliko hvaležnosti je vže zaradi tega pri nas zaslužil!

Kadar je nastala čez noč huda ura, prišel je na vse zgodaj k nam ogledovat, če se nam je zgodila kaka nepovoljnost.

Na nas cvetice je bil kaj ponosen; to je bilo dobro znano po vsej okolici. Vedno, če je le priliko za to imel, vabil je svoje prijatelje, da so prihajali nas

*) Strasten ljubitelj cvetic.

gledat. Tudi daljnim prijateljem je često sporočil: Pridite, pridite urno, dragi prijatelji! jedna mojih cvetic je zdaj v najlepšem cvetju. To sporočevanje je vselej takó opravljal, da smo ga tudi me lahko slišale.

Dotični obiskovalci so nam bili jako všeč, ker smo videle zmirom kaj novega. Prihajali so malo ne vsak dan. A tolike pozornosti nismo skazovale nobenemu, kakor svojemu ljubljencu Šavpu. Stopivši med nas, priklanjala smo se mu uljudno in ponižno. A on je k vsakej prišel ter se z njo pogovarjal, n. pr. da lepo raste; da bode skoraj cvetela; da jo bode zalil; da jo bode preselil na drugo boljše mesto i. t. d.

Tujemu prijatelju je hotel časi utrpati kakšen cvet, ali kadar ga je odtrgaval, storil je to s tresočo se roko. Usmiljen je bil; znal je, da nas to boli. Malo cveticam na božjem svetu se je takó povoljno godilo, kakor nam na Šavpovih zrahljanih gredicah in v lepem cvetličnjaku.

A kdor dlje časa živi v veselji in sreči, rad pozabi svoje sreče. Me nismo niti z daleka mislile na kakšno nesrečo.

V 29. dan maja meseca t. l. zaslišimo pregrenko novico: Lovro Šavp, zdravnik Ajdovski je umrl. O uboge cvetice! kaj bodo zdaj sirotice začele? Umreti ne morejo, a živeti jim tudi ni!

Zelo nas je pretresla ta nepričakovana smrtna vest. Pobesile smo glavice ter se tiho plakajoč zasolzile po vsem vrtu. In kako tudi ne bi, ako smo za zmirom zgubile svojega najboljšega prijatelja, kateri nam je bil vse na tem svetu. Kdo nas bode zdaj zalival, kdo zemljo prerahljal, kdo tako prijazno in ljubeznivo okolo nas hodil, kakor naš jedini prijatelj, katerega nam je nemila smrt pobrala!

Predrage človeške dušice! Milosti vas prosimo. Tolažbe vaše potrebujemo, ker nam je življenje ogrenelo. Samó jedenkrat da bi ga še videle! Samó jedenkrat še odkrile mu svojo srčno zahvalo za toliko nam skazanih dobrot; za toliko ljubezen, kakeršno je imel do nas. Ali zamán so vsi naši cvetični vzdih! Mrtvega prijatelja kličemo zamán. Sovražna smrt nam je vzela, kar smo na svetu najraje imele.

Drugi dan, ko se je solnčice skriló za daljnimi gorami, zapeli so zvonovi iz zvonika sv. Ivana. Našega umrlega ljubljenca so nesli ljudje vñ iz domače hiše tjà na dolgočasno tužno njivo. Od tam ga nikoli več ne bode nazaj k njegovej cvetičnej družbi.

O kako rade bi bile tudi me šle spremit svojega prijatelja in dobrotnika do njegovega počivališča; ali še celó to poslednje tolažilce nam ni bilo dopuščeno, ker niti stopinjice ne moremo premakniti za njim. O to je za nas prebridka osoda! Stokrat bi bilo bolje, da bi nas bili s predragim prijateljem zasuli v hladno zemljo, kjer neha vse trpljenje tega svetá.

Ti nebeški dežek pa rósi in rósi doli na nas neomogle stvarce, ter gási in zmanjšuj našo žalost po zgubljenem prijatelju! Solnčice milo! sijaj nam sijaj, ter nam bodi sladka tolažba, da prenašlo ne venémo po našem nepozabljivem gojitelju Šavpu, katerega prepohlevno priporočajo v blag spomin vsem cveticam.

Njegove žalujoče cvetice.

Elizabetin most na Dunaji.

Kadar prideš na Dunaj, stolico našega presvitlega cesarja, in se podaš iz južnega kolodvora v mesto, pripelje te pot najpred v Wiedenski okraj. Iz tega okraja imaš najbližji pot v notranje mesto preko Elizabetinega mosta, ki je pozidan preko reke „Dunajčice“ ter nosi imé naše sedanje presvitle cesarice Elizabete. Ta most je jeden najlepših, kar jih ima Dunajsko mesto. Sestavljen je ves iz rezanega kamena ter stoji na dveh orjaških oporah (stebrih), ki podpirate most v sredi, in na dveh manjših ob koncih mostá. Most je dobrih 60 m dolg in ima ob stranéh prekrasno kameno ogrado v gotskem zlogu. Na vsakej strani prekrasne ograde stojé na visocih kamenih postamentih štiri mramornati kipi, ki nam kažejo podobe sledečih

zgodovinsko znamenitih mož: vojvode Henrika Jazomirgotta; vojv. Leopolda Veleslavnega; vojv. Rudolfa IV.; Rüdigerja pl. Starhemberga; škofa Kollonitza; grofa Nikolaja Salma; Josipa pl. Sonnenfelsa in Fischera pl. Erlacha.

Ta jako umeteljno izdelani most so začeli zidati 1850. leta, a dodelan je bil v 23. dan aprila 1854. leta, ko se je cesarica Elizabeta pripeljala na Dunaj kot cesarjeva nevesta. V spomin veselega in slavnostnega vzprejema, dobil je most po njej imé: Elizabetin most. Zgoraj omenjeni mramorni kipi so pa bili postavljeni pozneje in sicer v god presvitle cesarice Elizabete v 19. dan novembra 1867. l. in takó je bil omenjeni most stoprav 1867. l. popolnem dovršen. Vsak, kdor koli pride prvič na Dunaj, izvestno postoji na tem mestu, da si ogleda z vsó pozornostjo njegovo lepo in umeteljno stavbo.

V spomin

Josipa Šerjak-a †, bivšega trgovskega pomočnika na Vrhniki.

Preráno spiš na smrtnem ódri,	S tebój se vsak je rad seznanil,
Mladenič vrl, zdaj trd in bléd!	Na prvi ljubil te pogléd.
Obraz takó prijazno-módrí	Nedolžnosti sí cvet ohránil,
Obdaja vže ti večni léd. —	Mladeničem si bil v izgled.

Podoben bil si néžnej cvetki,	Ni čúda, da še zdaj smehljá se
Ki kinča ôkno in oltár;	Na odri lice ti blédó,
Podoben bil si ptici v kletki,	Saj srečen si za večne čase, —
Ki kratkočasi slednjo stvar.	Po zemlji žal ti več ne bo.

Hudobnežem se nisi drúžil,	Zató, ko zrém ti v blédo lice
Ter jim zapiral si uhó;	In smijajóče ti očí,
Bogú in gospodarju služil	Blesté v očesu mi solzíce
V dolini solznej si zvestó.	In želja v prsih se rodí:

Naj meni bi mogoče bilo
Vzbuditi te, prijatelj moj!
Takój se vležem v tvoje krilo —
In menjam srčno rad s tebój!

Josip Prosen.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

K r t.

Med vsemi živalmi, katere svoje mladiče dojé, krt je jedini, kateri si išče hrane globoko pod zemljo.

„O, da bi tudi te ne imel nikoli,“ rekel bode mnogi gospodar, kadar pomisli, kako so mu polja in travniki pokriti s krtinami, kako mu je zemlja razruvana, kako venó rastline, kateremu je ta prekanjena žival izpodgrizla korenine.

Dajte torej, da sodimo temu hudobnežu.

Resnica je, in ne more se tajiti, da krt zemljo sém ter tjà razruje in nekoliko preveč izrahlja. Resnica je tudi, da ravno on mnogo plóдне zemlje s krtinami pokrije, da ne more zrnje pod zemljo uspešno kaliti ter ga tako mnogo pod zlô pride. Ali temu pridni kmetovalec lahko z grabljami pripomore.

A kdo more reči, da krti izpodjedajo korenine? Kdo more to dokazati?

Tem vprašanjem se navadno odgovarja: Kjer so korenine izpodjedene in kjer rastline venó, ondu so izvestno tudi krti, a kjer krtov ni, ondu rastó tudi rastline uspešno. Zatorej ni drugače, in krti izpodjedajo korenine. — Kdor takó govori, podoben je ónemu modrijanu, kateri je nekđaj modroval takó: Ako v vzpomladi žabe zgodaj začnó regljati, zgodaj požene tudi listje;

ako pa žabe dolgo ne začno regljati, tudi drevje dolgo ne ozeleni. Žabe so toraj, katere s svojim regljanjem storé, da gozdi zazelené. — Ali vidite, kako nespametno človek večkrat misli in govori!

Ali sreča, da tudi krti imajo svoje zagovornike v izkušenih kmetovalcih in prirodopisci, kateri pravijo, da krti ne izpodjedajo korenin, nego črvi in različni mrčesi, ki se nahajajo pod zemljó, in iz katerih se pozneje izležejo hrosti in druge žuželke, katere ravno krti prav pridno preganjajo in moré.

Jasno je zatorej, da se krti zmirom nahajajo na takem kraju, kjer trava in rastline venó; kajti ravno na takih krajih so kvarljivi črvi pod zemljó, katere krti preganjajo in iztrebljujejo. In glej, krti so odgovorni za krivico, katero delajo drugi, in za dobrote, katere izkazujejo kmetovalcu, nimajo drugega nego preganjanje in smrt.

Kdor ne veruje tej resnici, naj naredi dva poskusa. Prvi poskus: ako odpreš krtu usta. Vse četveronožne živali ali sesavke, katere se vže po naravi živé ob rastlinah, imajo v vsakej čeljusti zgoraj in spodaj samó dva ostrá sprednja, a nobenega srednjega zoba, nego prazen prostor do kočnikov. Protivo pa imajo vse ropne živali, ki se živé ob mesu drugih živali, šest ostrih sprednjih zob, potem srednje zobé na obeh stranéh, in za temi mnogo kočnikov. Ako si tedaj ogledamo zobé kacega krta, vidimo, da ima v gorenjej čeljusti šest a v spodnjej osem ostrih sprednjih zob, potem srednje zobe na vseh štirih straneh, iz česar se lahko sklepa, da krt ni žival, ki se živi ob rastlinah, nego ropar, ki se živi ob mesu drugih manjših živali, bivajočih pod zemljo.

Drugi poskus: ako razporjemo in si ogledamo želodec mrtvega krta, najdemo v njem óne živalice, katere mu so v živež. Ako bi tedaj krt izpodjedal rastline, našle bi se v njegovem želodcu izvestno same rastline, katere izpodjeda, a nikoli ne črvi, gliste in druge žuželke, ki se nahajajo pod zemljo.

Kaj se učimo iz vsega tega? Kdor krte preganja in je mori, tak dela samemu sebi največjo kvaro a črvom in drugim kvarljivcem pod zemljo največje veselje. S pobijanjem krtov se nam vsakovrsten mrčes pod zemljo takó zaredí, da opustoši vsa naša polja in travnike, a na vzpomlad se iz njih izležejo hrosti, kateri ovočnemu drevju listje in cvetje do golega oberó.

To, in ničesar drugega se učimo iz tega.

(Po Hebel-*nu posl. I. T.*)

— x —

Listje in cvetje.

(Naše šolstvo.) Po štatiističnih podatkih iz 1883. leta ima Kranjska 1 meščansko, 268 ljudskih in 11 zasobnih (privatnih) šol. Števílo učiteljskega osobja na vseh teh učilnicah je 769 in sicer 602 učitelja in 167 učiteljic. — Štajersko ima 4 meščanske, 757 ljudskih in 42 zasobnih šol, na katerih podučuje 2206 učiteljev in 595 učiteljic. — Koroško šteje 2 meščanski, 342 ljudskih in 11 privatnih šol. Na teh je 811

učiteljev in 143 učiteljic. — Trst z okolico ima 4 meščanske, 32 ljudskih in 17 privatnih šol, na katerih podučuje 106 učiteljev in 108 učiteljic. — Istra ima 1 meščansko, 126 ljudskih in 4 privatne šole. Učiteljev ima 357, učiteljic 106. — Gorica in Gradišćansko šteje 144 ljudskih in 10 privatnih šol (meščanske šole nima nobene). Učiteljev šteje 421, učiteljic 125.

Kratkočasnice.

* **Mati:** Pojdi sem, Ivanko, in prinesi mi šibo s police, da te kaznujem zaradi tvoje razposajenosti, da-si me to zeló boli, ker te moram tolikokrat kaznovati. — **Ivanko:** O mati, takó hudo vas vender ne boli, kakor mene, sicer bi me ne kaznovali tolikokrat.

* **Učitelj:** Mnogo stvari je, katerih ne moremo soštevati. **Recimo:** krava in konj se ne moreta soštevati, ker ta dva nista dve kravi niti ne dva konja. A kdo mi zna povedati, kakšne stvari se dadó soštevati, da-si so različne? — **Tonček** (viničarjev sin): Mleko in voda, ker liter mleka in liter vode dasta dva litra mleka.

* „Kaj je telegraf?“ vpraša Miha v krčmi soseda krčmarja. „To je taka mašina, če jo na jednem konci pritisneš, pa na drugem konci piše.“ — **Miha:** „Kako pa je to mogoče?“ **Krčmar:** „Ravno tako, kakor če psu na rep stopiš, pa spredaj pri gobcu zacvili. Misli si torej tako dolgega psa, ki ima v jednem mestu rep, v drugem pa gobec, in lahko si predstavljaš, kakšen je telegraf.“ **Miha:** „Ahà, zdaj pa vže vem.“

* **Učitelj:** Lukec, povej mi, kdaj je otrok priden? — **Lukec:** Takrat, kadar spi.

Zabavna naloga.

(Priročil J. B.)

a	a	a	b
č	e	e	e
h	i	i	j
k	k	l	m
n	n	n	r
r	š	t	v

Sestavi iz navedenih črk šest besed, od katerih naj imate prva in šesta po štiri črke, druga in peta po šest in tretja in četrta po osem črk.

Besede naj značijo: 1. goró na Hrvaškem, 2. moško imé, 3. vas na Kranjskem, 4. jednega izmed sinov Jakobovih, 5. slovenskega pesnika, 6. otok v Jadranskem morji.

Ako te besede primerno postaviš jedno pod drugo in potem bereš prvo črko prve besede, drugo druge, tretjo tretje, tretjo četrte, drugo pete in prvo šeste in isto tako

začneš pri zadnji črki zadnje besede in bereš črke navzgor, dobiš obakrat imé nekega mesta na Kranjskem.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Nove knjige in listi.

* **Mladini.** Spisal Miljenko Devojan. Novomesto 1885. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. 90 strani. — To je naslov najnovejšej knjižici za našo slovensko mladino, katero je na svitlo spravil toli trudoljubni in povzetni gosp. J. Krajec. Pisatelj knjižice, gosp. Miljenko Devojan, znan je vže dobro čitateljem našega „Vrtca“ po svojih mičnih pesencah in poučnih povesticah, zato je ni treba njegove knjižice še posebej priporočevati. Samó toliko bodi povedano, da obseza knjižica dve pesni in šest jako mičnih povestic. Prav od srca želimo, da bi ta knjižica prišla vsacemu otroku v roke. (Cena ?)

* **Kranjska mesta.** Po raznih virih sestavil P. Florentin Hrovat, vodja deške šole. Z nekaterimi podobami. Novomesto 1885. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. 136 str. — O tej knjigi ne rečemo družega nego to, da si mi nobene šolske knjižnice misliti ne moremo, ki bi ne imela rečene knjige. Naj bi c. kr. okrajni šol. nadzorniki tudi na to nekoliko gledali, ali imajo šolske knjižnice vsaj óne knjige, ki so učitelju in učencem v pouk neobhodno potrebne. Pač žalostno za slovensko mladino, ako ne pozna vsaj po imenu ónih mest, ki se nahajajo v njenej domovini. (Cena ?)

* **Tisočletnica Metodova.** Spisal duhovenljubljskeškofije. V Ljubljani, 1885. 8°. 32 str. — Nobeden izobražen Slovenec bi ne smel biti brez te knjižice; zato je naj bi delal vsak na to, da se prav obilo razširi med narod slovenski. Knjižica ima 3 lepe slike in je tudi drugače prav čedno natisnena. Cena 10 kr.

* **Ljudske knjižnice** so izišli dalje 11., 12., 13. in 14. snopič. — 11. snopič obseza dalje povesti: 1. Divus; 2. Ancula; 3. Prutovski. Vse tri povesti je iz Česčine preložil A. Sattler. — 12. snopič obseza povesti: 1. Sila, posl. H. Majar; 2. Davoriša, posl. H. Majar; 3. Skopuh, posl. L. Gorenjec. — 13. in 14. snopič obsezata slovenske narodne pravljice in pripovedke, ki jih je iz mnogih časopisov in knjig vkupje zbral B. Krek. — Vsak snopič „Ljudske knjižnice“ velja s poštnino vred samó 8 kr.

Listnica. Gg. M. v R.: Pesen „Ponočni sprehod“ ne ugaja našemu listu. — Fr. L. v V.: Pesen „Na noge!“ bila bi primernejša za kak letristični list nego li za „Vrtec“, ki je namenjen v prevej vrsti za našo nežno slovensko mladino. Zatorej ne moremo vzprejeti. — J. K. v G.: Treba še pile; skušili bomo, kar je dobrega, spraviti v „Vrtec“.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtevo.“ mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič.** — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.